

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра лексикології та стилістики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

Майя НІКОДАЄВА
" 09 " 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХРОНОТОП ЛІТЕРАТУРНОГО ТЕКСТУ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад
включно), перша - англійська

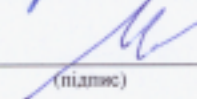
Робоча програма навчальної дисципліни «Хронотоп літературного тексту». –
Одеса: ОНУ, 2023. – 15 с.

Розробник: Кашуба М. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри
лексикології та стилістики англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської
мови

Протокол № 1 від "28" серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ірина КОЛЕГАЄВА)

Погоджено із гарантом ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»

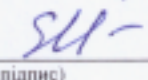

(підпис)

(Наталя БІГУНОВА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету РГФ

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК

(підпис)

(Олена ГРИГОРОВИЧ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської
мови

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ірина КОЛЕГАЄВА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри лексикології та стилістики англійської
мови

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ірина КОЛЕГАЄВА)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3/3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Дисципліна вільного вибору	
		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		36 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої освіти із універсальними складовими хронотопу: суб’єктом, часом та простором; розглянути основні принципи їх вербалізації у художньому творі.

Завдання: 1) сформуванню теоретичне підґрунтя поняття «хронотоп»; 2) проаналізувати основні принципи вербалізації універсальних складових хронотопу: суб’єкт, час, простір; 3) застосувати на практиці отримані знання.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів

наступних **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

в) спеціальних (СК):

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Програмні результати навчання:

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціальності).

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати: структуру хронотопу літературного тексту; види хронотопу за типом нарації; основні універсальні складові хронотопу та види їх вербалізації. **вміти:** доступно й аргументовано здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз хронотопу літературного тексту.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття «хронотоп» у літературі. Види хронотопу.

Тема 1. Історія терміна «хронотоп». Концепція хронотопу М.М. Бахтіна.

Поняття хронотопу у сучасній науці.

Тема 2. Значення хронотопу у літературному тексті. Функції хронотопу у літературному тексті. Види хронотопу: циклічний, лінійний, хронотоп вічності, нелінійний хронотоп.

Змістовий модуль 2. Основні категорії художнього тексту. Хронотоп як трьохкомпонентна складова літературного тексту.

Тема 1. Суб'єкт як універсальна категорія хронотопу літературного тексту. Типи доповіді у літературному творі. Передоручена доповідь від 1-ої особи. **Тема 2.** Час як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери часу. Лексичні та граматичні темпоральні маркери.

Тема 3. Простір як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери простору. Локальні маркери закритого та відкритого простору.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин	
	Очна форма	Заочна форма

	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Л	п	Лаб	Ср		л	П	лаб	Ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Змістовий модуль 1.

Поняття «хронотоп» у літературі. Види хронотопу

Тема 1. Історія терміна «хронотоп». Концепція хронотопу М.М. Бахтіна. Поняття хронотопу у сучасній науці.	18		8		10	16		2		14
---	----	--	---	--	----	----	--	---	--	----

Тема 2. Значення хронотопу у літературному тексті. Функції хронотопу у літературному тексті. Види хронотопу: циклічний, лінійний, хронотоп вічності, нелінійний хронотоп.	20		10		10	18		2		16
Разом за ЗМ 1	38		18		20	34		4		30

Змістовий модуль 2.

Основні категорії художнього тексту. Хронотоп як трьохкомпонентна складова літературного тексту.

Тема 1. Суб'єкт як універсальна категорія хронотопу літературного тексту. Типи доповіді у літературному творі. Передоручена доповідь від 1-ої особи.	14		4		10	15		2		14
Тема 2. Час як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери часу. Лексичні та граматичні темпоральні маркери.	16		6		10	15				14
Тема 3. Простір як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери	16		6		10	16		2		14

простору. Локальні маркери закритого та відкритого простору										
Підсумкове заняття	6		2		4	10		2		8
Разом за ЗМ 2	52		18		34	56		6		50
Усього годин	90		36		54	90		10		80

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	ЗМ 1. Тема 1. Історія терміна «хронотоп». Концепція хронотопу М.М. Бахтіна. Поняття хронотопу у сучасній науці. Обговорення питань Теми 1. Power-Point презентація на тему: «Історія терміну «хронотоп».	8	2
2	ЗМ 1. Тема 2. Значення хронотопу у літературному тексті. Функції хронотопу у літературному тексті. Види хронотопу: циклічний, лінійний, хронотоп вічності, нелінійний хронотоп. Обговорення питань Теми 2. Усна доповідь на тему «Типи художнього хронотопу».	10	2
3	ЗМ 2. Тема 1. Суб'єкт як універсальна категорія хронотопу літературного тексту. Типи доповіді у літературному творі. Передоручена доповідь від 1-ої особи. / Обговорення питань Теми 1. Аналіз та обговорення літературних текстів з різними видами доповіді	4	2
4	ЗМ 2. Тема 2. Час як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери часу. Лексичні та граматичні темпоральні маркери. Обговорення питань Теми 2. Аналіз та обговорення літературних текстів з різними видами темпоральних маркерів	6	
5	ЗМ 2. Тема 3. Простір як компонент хронотопу у	6	2

	літературному тексті. Прямі та непрямі маркери простору. Локальні маркери закритого та відкритого простору. Обговорення питань Теми 3. Аналіз та обговорення літературних текстів з різними видами локальних маркерів		
5	Підсумкове заняття	2	2
Усього		36	10

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	ЗМ 1. Тема 1. Історія терміна «хронотоп». Концепція хронотопу М.М. Бахтіна. Поняття хронотопу у сучасній науці. / Підготовка до практичного заняття. / Power-Point презентація на тему: «Історія поняття «хронотоп».	10	14
2	ЗМ 1. Тема 2. Значення хронотопу у літературному тексті. Функції хронотопу у літературному тексті. Види хронотопу: циклічний, лінійний, хронотоп вічності, нелінійний хронотоп. / Підготовка до практичного заняття / Усна доповідь на тему «Типи художнього хронотопу».	10	16
3	ЗМ 2. Тема 1. Суб'єкт як універсальна категорія хронотопу літературного тексту. Типи доповіді у літературному творі. Передоручена доповідь від 1-ої особи. /Підготовка до практичного заняття. / Надати приклади художніх творів з різними видами доповіді / Написати есе на тему «Функції передорученої доповіді від 1-ої особи у художньому творі»	10	14
4	ЗМ 2. Тема 2. Час як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери	10	14

	часу. Лексичні та граматичні темпоральні маркери. /		
--	---	--	--

	Надати приклади художніх творів з різними видами темпоральних маркерів / Підготовка до практичного заняття / Написати конспект підручника (Ніколіна Н.А. Філологічний аналіз тексту / Навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2003. с. 163-178)		
5	ЗМ 2. Тема 3. Простір як компонент хронотопу у літературному тексті. Прямі та непрямі маркери простору. Локальні маркери закритого та відкритого простору / Підготовка до практичного заняття / Надати приклади художніх творів з різними видами локальних маркерів / Написати конспект підручника (Ніколіна Н.А. Філологічний аналіз тексту/ Навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2003. с.179-190)	10	14
6	Підготовка до підсумкового заняття	4	8
Усього		54	80

9. Методи навчання

Словесні: пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), презентація результатів власних досліджень.

Практичні: написання есе, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Очна та заочна форма

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, усних доповідей, есе, індивідуальних завдань, які передбачають розробку з використанням інформаційно-комунікаційних технологій вправ, перевірка конспекту.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання усних завдань для очного та заочного відділень
(усних відповідей, доповідей та вправ)

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	Зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни; вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, знає основні компоненти хронотопу, їх особливості та їх функції у літературному тексті; вміє доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань; розуміє значення цієї дисципліни при організації освітнього процесу; розуміє значення дисципліни для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B	Зараховано	Здобувач вищої освіти достатньо повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни; не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни; не знає деякі питання щодо основних компонентів хронотопу, їх особливості та їх функції у літературному тексті; не вміє доступно й аргументовано пояснювати сутність деяких конкретних філологічних питань; недостатньо розуміє значення цієї дисципліни при організації освітнього процесу; недостатньо розуміє значення дисципліни для своєї професійної підготовки. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми з навчальної дисципліни: не вміє самостійно викласти зміст багатьох питань програми з навчальної дисципліни; не знає багатьох питань щодо основних компонентів хронотопу, та їх функцій у літературному тексті; не вміє доступно й аргументовано пояснювати сутність багатьох конкретних філологічних питань; недостатньо розуміє значення цієї

			дисципліни при організації освітнього процесу; недостатньо розуміє значення дисципліни для своєї професійної підготовки. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі
70–74	D	Зараховано	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми поточного контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	Не зараховано	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю в цілому.
0–34	F	Не зараховано	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни; не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни; не виконав жодного завдання з поточного контролю.

Критерії оцінювання письмових завдань для очного та заочного відділень (конспектів, рефератів, вправ)

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти правильно, повно, системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому цінні творчі ідеї.
85–89	B	зараховано	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно виклав матеріал щодо проблеми, яка розглядається, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	C		Здобувач вищої освіти припустився однієї двох несуттєвих помилок, дотримуючись

			достатньої повноти, системності викладу
			матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	D	зараховано	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	E		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	FX	Не зараховано	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	F	Не зараховано	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

11. Питання для поточного контролю

1. Історія терміна «хронотоп».
2. Концепція хронотопу М.М. Бахтіна.
3. Поняття хронотопу у сучасній науці.
4. Значення хронотопу у літературному тексті.
5. Функції хронотопу у літературному тексті.
6. Циклічний хронотоп.
7. Лінійний хронотоп.
8. Хронотоп вічності.
9. Нелінійний хронотоп.
10. Суб'єкт як універсальна категорія хронотопу літературного тексту.
11. Суб'єкт-наратор літературного твору.
12. Суб'єкт-наратор – головна дійова особа літературного тексту.
13. Суб'єкт-наратор – другорядна дійова особа літературного тексту.
14. Типи доповіді у літературному творі.
15. Передоручена доповідь від 1-ої особи.
16. Авторська доповідь від 3-ої особи.
17. Доповідь від 2-ої особи.
18. Художній час як компонент хронотопу у літературному тексті.
19. Прямі маркери часу.
20. Непрямі маркери часу.
21. Лексичні темпоральні маркери.
23. Граматичні темпоральні маркери.
24. Дейктичні засоби як маркери художнього часу.
25. Художній простір як компонент хронотопу у літературному тексті.
26. Прямі маркери художнього простору.

27. Непрямі маркери художнього простору.
28. Локальні маркери закритого простору..
29. Локальні маркери відкритого простору
30. Дейктичні засоби як маркери художнього простору.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході **поточного контролю** студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему двох змістових модулів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль за два змістових модулі.

Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль					Загальна оцінка
модуль №1 Змістовий					
T1	T2	T3	T 1	T 2	100
100	100	100	100	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---	--

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Хронотоп літературного тексту»
Одеса: ОНУ, 2023. 15 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Кандрашкіна О.О. Категорія простору-часу та хронотопу у художньому творі та мовні засоби їх вираження. // Філологія. 2011. С. 1217-1221
2. Мельникова К.С., Гастинщикова Л.О. Особливості хронотопу в художній літературі постмодернізму на прикладі романів Джона Фаулза «Жінка французького лейтенанта» та «Волхв» // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2020, №46. Т.3.С.91-93
3. Ніколіна Н.А. Філологічний аналіз тексту/ Навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2003. – 256с.

Додаткова

1. Булигіна Т.Є. Переміщення у просторі як метафора емоцій// Логічний аналіз мови: мовм просторів. К., 2000.-288с.
2. Карасік В.І. Лінгвокультурні концепти часу та простору// Простір та час у мові: Тези та матеріали міжнародної наукової конференції. Ужгород, 2001. С.16-18
3. Копистянська Н.В. Хронотоп як аспект вивчення слов'янського романтизму (на матеріалі західнослов'янських літератур у європейському контексті) . Словянські літератури: Доповіді. Х11 Міжнародний з'їзд славістів. – К., 2008. С. 57-74
4. Кушнірова Т.В. Наративні стратегії у романних формах кінця ХХ-початку ХХІ століття. –Полтава, ПНПУ ім. В.Г.Короленка, 2018.-145с.

15. Електронні інформаційні ресурси

Наукова бібліотека ОНУ:

- загальний електронний каталог НБ ОНУ: [http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj katalog/](http://lib.onu.edu.ua/elektronnyj_katalog/)

- електронна бібліотека підручників: [http://lib.onu.edu.ua/elektronnaya biblioteka-uchebnikov/](http://lib.onu.edu.ua/elektronnayabiblioteka-uchebnikov/)

- навчальні та методичні матеріали: <http://lib.onu.edu.ua/rgf/>

Електронна бібліотека «УКРАЇНІКА» <http://irbis-nbuv.gov.ua> ● Методика викладання іноземних мов: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe)

Електронна бібліотека дисертацій – <https://www.dissercat.com>

Сайт бібліотеки ім. В. І. Вернадського : <http://www.nbuv.gov.ua/> ● Методика викладання іноземних мов та зарубіжної літератури: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe